

Zemfira Səfərova

ŞUŞA - AZƏRBAYCANIN
MUSİQİ QALASIDIR

Şuşa



ÖN SÖZ

Redaktor: Ü.Talıbzadə, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi

2020-ci ildə Azərbaycan musiqisinin beşiyi
Şuşanın 270 yaşı tamam oldu.

Rəyçi: A.Tağızadə, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi, professor

Zemfira Səfərova. “Şuşa – Azərbaycanın musiqi qalasıdır”

Bakı: “Elm”, 2021, – 220 s.

ISBN 978-9952-523-40-8

Akademik Zemfira Səfərovanın “Şuşa – Azərbaycanın musiqi qalasıdır” adlı kitabı Şuşanın 270 illiyinə həsr edilmişdir. Kitab iki hissədən ibarətdir. Onun birinci hissəsi XIX-XX əsrin görkəmli alimi, rəssamı və musiqişünası M.M.Nəvvab və onun musiqi haqqında önəmli risaləsi “Vüzühül-ərqam” haqqındadır. Kitabın 1989-cu ildəki nəşri kirillə verilmiş, indiki nəşri isə Azərbaycan dilində - latin qrafikasıyla təqdim olunmuşdur.

Kitabın ikinci hissəsi “Şərq musiqisinin peyğəmbəri” adlanan, böyük ustad-xanəndə şuşalı Cabbar Qaryağdıoğlunun həyat və yaradıcılığına həsr edilmişdir.

Əsərdə Qarabağ və onun Şuşa şəhərinin Azərbaycan musiqisinin beşiyi olması vurğulanır, hər iki ustadın şəhərin mədəni, musiqi inkişafında müstəsna rolu göstərilir. Bir çox musiqiçilərimizin, xanəndə və sazəndələrimizin, görkəmli bəstəkarlarımızın, şairlərimizin vətəni olan Qarabağın, Şuşanın mədəni həyatının ümumi mənzərəsinin təfsiri əsərin ön sözündə verilir.

655(07) – 2021

“Elm” nəşriyyatı, 2021

Şuşa haqlı olaraq Qafqazın konservatoriyası adlandırılmışdır. Bu konservatoriyanın parlaq nümayəndələri dünyanın bütün qitələrində Azərbaycan musiqisini ləyaqətlə təmsil edərək ona şöhrət gətirmişlər.

Xalq şairimiz Səməd Vurğun deyəndə ki, “Azərbaycanın bütün məşhur oxuyanları və çalanları Şuşada doğulmuşlar” təməmlə haqlı idi. Görkəmli rus şairi Sergey Yesenin isə yazırdı ki, “Kim oxuya bilmirsə, deməli o Şuşalı deyil”.¹

Xalq arasında belə deyim məşhurdur: “Şuşada doğulan körpələr “Segah” muğamında ağlar, “Şahnaz” muğamında isə güllərlər.”

Şuşa məşhur musiqiçilərimizdən – Mir Möhsün Nəvvabın, Xarrat Qulunun, Hacı Hüsünün, Sadıqcanın, Məşədi İsinin, Əbdülbağı Zülalovun (Bülbülcanın), Cabbar Qaryağdıoğlunun, Keçəcioğlu Məhəmmədin, Məşədi Məhəmməd Fərzəliyevin, İslam Abdullayevin, Seyid Şuşınskinin, Bülbülün, Zülfü Adıgözəlovun, Xan Şuşınskinin, Məşədi Cəmil Əmirovun, Qurban Pirimovun, bəstəkarlarımızdan Üzeyir Hacıbəylinin, Zülfüqar Hacıbəyovun, Fikrət Əmirovun, Niyazinin, Əfrasiyab Bədəlbəylinin, Soltan Hacıbəyovun, Əşrəf Abbasovun. Süleyman Ələsgərovun, Vəlif Adıgözəlovun. müğənni Rəşid Behbudovun vətənidir. Bu, sözsüz ki, məşhur Şuşa musiqiçilərinin hələ tam siyahısı deyil.

Dünyada bir neçə şəhər var ki, musiqi onun hər daşına, qalasına, ab-havasına hopmuşdur. Belə şəhərlərdən Avstriyanın Vyana, İtaliyanın Neapol, Azərbaycanın da Qarabağının Şuşa şəhəridir.

Məlumdur ki, musiqimizin məbədi olan füsunkar Şuşa şəhərinin əsası 1750-ci ildə Qarabağın ilk xanı Pənah Əli xan Ca-

¹ Yesenin S. Seçilmiş əsərləri, Moskva, V c. 1961, s. 205.